

SŁOWO CZĘSTOCHOWSKIE

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

PRENUMERATY: Miesięcznie z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 2 złote. — Cena pojedynczego numeru 10 groszy. — czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędnościowej Nr. 307.955 — — — — —
ktor przyjmuje codziennie od godziny 8 — 10-ej i od 17 — 18-ej.

Redakcja i Administracja:
Częstochowa, ul. P. Marji 32.
Telefon 22-00.
Radomsko, Częstochowska 9.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem 40 gr. W tekście, za tekstem i nadskładane 30 groszy. Drobne ogłoszenia wyraz po 10 gr. Najtańsze ogłoszenia drobne zł. 1.00. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia skóne, fantazyjne, tabelaryczne i bilansowe o 50 proc. droższe.

DUCH WODZA.

Przez cmentarze, okryte płaszczem złotych liści jesiennych, przesuną się tłumy ludzi... Na grobach rozbrzysną wieczorem migotliwe światła...

W dniu tym, poświęconym kultowi zmarłych, myśli nas wszystkich, żyjących od Olzy po Dzwinę, od Karpat po Bałtyk, skupią się w podziemiach Wawelu, w grobach królów i mocarzy ducha, zjednoczą się przy szkianej trumnie, w której snem wiecznym spoczywa Wskrzesiciel Niepodległości, Wódz Narodu.

Szliśmy co roku na groby nie tylko ludzi nam najbliższych, szły dzieci, by uwiecznić miejsca spoczyniania rodziców; szli przyjaciele, krewni. Ale szli też obywatele, by uczcić wielkich w Ojczyźnie. Taka była tradycja okresu niewoli i tych lat po wskrzeszeniu niepodległości, które przeżyliśmy do dnia 12 maja 1935 r. Jak ziemia polska długa i szeroka, widnieją samotne mogiły tych, co polegli za Ojczyznę. Spoczywa w nich chłop-kosyńer spod Raclawic — i żołnierz 4-go pułku spod Olszyny — i ci co w rzezi pod Pragą zginęli — i bohaterzy walk pod Małogoszczą w 63-im roku — i zawleczeni na Cytadę i z rąk kata polegali towarzysze Traugutta i Okrzei — i ofiary walk Legionów pod Mołotkowem i Rokitną, pod Łowczówkiem i Krzywopłotami — i bezimienni rycerze P. O. W. polegali w krwawych zapasach z okupantem — i kwiat młodzieży skoszonej w dwuletnich zmaganiach o granice Polski.

W głębokiej zadumie stajemy przed arkadami kolumnady, tulącej mogiłę Żołnierza Nieznanego, gdy we wieczór Dnia Zadusznego jaśnieje przed mogiłą świetlisty krzyż.

Ale dziś, po raz pierwszy, skupimy się myślą i sercem przy trumnie największego człowieka, którego w tysiącleciu swego historycznego bytowania wydała Polska. Gdy przed kilku miesiącami przyroda budziła się do nowego życia, gdy drzewa pokrywały się świeżym listowiem i jasnozielona ruń okryła pola — żył jeszcze wśród nas wiedzieliśmy, że tam w samotni Belwederu pracuje Jego genialny mózg, bije Jego serce; tam waży On w swym sumieniu losy Polski i tam z Jego przemyśleń wyhodzą decyzje, mające jedno tylko na celu: byśmy krzepili w siły i promieniowali nią na świat cały.

Dziś, gdy liście zrzucają z drzew opadają, gdy ruszamy poprzez mgły jesienne na groby najbliższych i na groby wielkich w naszej przeszłości, nasze myśli przenika świadomość: — na Belwederu Król-Duch przeniosł się na Wawel i spoczywa w grobach Jagiellonów, Mickiewicza, Kościuszki...

Taka oto dokonana się przemiana między wiosną tegoroczną a jesienią. Dzień, poświęcony Świętu Umarłych, jest potrzebą naszych serc, jest aktem pietyzmu. Kult ten tkwi głęboko w człowieku, należy do najstarszych w dziejach ludzkości. Świadczą o tem prehistoryczne kurhany, dowodzą obrzędy ludowe — te, z których Adam Mickiewicz wysunął osnowę swego najgłębszego dzieła „Dziadów”.

W kulcie tym tkwi potrzeba hołdu dla tych, których miłowaliśmy i tych, którzy symbolizowali Wielkość.

A kogoś miłowaliśmy więcej i kogoś symbolizował szczytniej i ofiarniej Wielkość, jeśli nie nasz Komendant, nasz Wielki Nauczyciel. Komuż? winniśmy więcej czci i uznania, że z ludzi

Rozwiązanie B. B. W. R.

Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem spełnił już swe zadanie.

WARSZAWA. Onegdaj odbyło się posiedzenie prezesów i sekretarzy wojewódzkich organizacji Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem. W posiedzeniu wzięli udział, oprócz wszystkich prezesów i sekretarzy, również członkowie prezydium Bloku.

Posiedzenie otworzył sekretarz generalny BBWR, poseł Brzęk-Osiński, oddając głos prezesowi organizacji płk. Waleremu Sławkowi, który odczytał obszerny list, zatytułowany:

— Do JWPanów b. Posłów i Senatorów BBWR, oraz do JWPanów Działaczy Organizacji BBWR, z lat 1928—1935.

List rozpoczyna się przypomnieniem uchwały o likwidacji BBWR w związku z nową ordynacją wyborczą i jest przegłosem pracy, jakiej dokonał Blok w ciągu siedmiu i pół lat istnienia zespołu ludzi, którzy mieli za swój obowiązek dopomóc Józefowi Piłsudskiemu w przeobrażeniu zmian ustroju.

Główną myślą stworzenia Bloku było to, by zrzeszenia i organizacje społeczne nauczyły się współdziałać z rządem własnego Państwa i aby w tym duchu oddziaływały na społeczeństwo. Było to potrzebne wobec tradycji z okresu

zaborów.

Zadaniem Bloku było też opracowanie nowej Konstytucji.

„Jedną z największych trudności — czytamy w liście — wewnątrz Bloku była ogromna różnorodność poglądów i zainteresowań. Ale właśnie zagadnienie, jak, na jakiej drodze od rozbieżnych zapatrywań dochodzić do wspólnych postanowień — stanowiło i stanowić będzie zawsze główną trudność w pracach parlamentarnych.

Myśmy ją dla siebie rozwiązali.

Jestem przekonany, że oprócz dobrej woli ze strony członków Bloku niemałe miało znaczenie przyjęty przez nas system pracy. Otóż ustalony został w Bloku podział organizacyjny na grupy komisyjne do pracy parlamentarnej i na grupy regionalne dla prac organizacyjnych w kraju”.

W dalszym ciągu list przypomina prace nad ograniczeniem sejmowładztwa i zwiększeniem odpowiedzialności. W organizacji Bloku, obejmującej wielką liczbę ludzi, mogły się znaleźć jednostki nieodpowiednie, ale we wszystkich wypadkach zarzuty były badane przez odpowiednie sądy.

Po zmianie Konstytucji organizacja o charakterze politycznym nie jest już potrzebna — twierdzi list.

Rola Bloku skończyła się.

List kończy się słowami:

„Z polityki, którą opinia powszechna traktowała jako krąkactwo, jako zakłamanie, jako ubieganie się o wpływy i władzę — uczyniliśmy służbę publiczną, może trudną, niemniej jednak dla organizacji życia w Państwie potrzebną.

Takimi są główne wyniki naszej kilkuletniej pracy”.

Następnie płk. Sławek rozwinął w dłuższym przemówieniu szereg myśli, zawartych w liście, poczem zabrał głos prezes wojewódzki, prezydent Krakowa, płk. dr. M. Kaplicki, podkreślając wyjątkową wagę chwili oraz podnosząc wielkie zasługi płk. Sławki, jako autorytetu postawionego przez Komendanta do kierowania pracami nad ustrojem Państwa.

Długotrwałe owacje przerwał płk. Sławek oświadczeniem, że nie pretenduje do tytułu „wodza”, co byłoby niezgodne z istotą naszego ustroju, w którym właściwe zadania włożone zostały na organy Państwa, przewidziane w Konstytucji.

Sytuacja na froncie abisyńskim.

Bombardowanie Makalle. -- Klęska Włochów. -- Abisyńczycy rozprawią się wkrótce z najeźdźcą.

Marsz Włochów.

PARYŻ. — Na froncie północnym trwa rozpoczęty onegdaj marsz wojsk włoskich. Nie obfituje on w wydarzenia strategiczne poważniejsze. Kontakt wojsk włoskich z przeciwnikiem jest coraz słabszy, zaledwie niektóre oddziały wywiadowcze natrafiają na grupy zbrojnych Abisyńczyków.

Również i na froncie południowym marsz Włochów nie daje narazie większych wyników. Abisyńczycy wyraźnie unikają starć. W dolinie rzeki Baral posuwają się ostrożnie naprzód czołgi włoskie. Samoloty włoskie bombardowały Gabre Darre na północ od Gorahei.

Wojska abisyńskie kierowane są teraz ze stolicy raczej na południowy front Ogadenu, niż na północ do Makalle.

Zacięta walka w Małej Dolinie.

LONDYN. — Wojska włoskie w prowincji Tigre posuwają się powoli na szerokim froncie. Włosi dostali się obecnie na tereny bardziej żyzne, obfitujące w wodę, co ułatwi ich zadania aprowizacyjne.

Zacięte walki rozegrały się w małej dolinie, położonej na południe od Adui.

niewolnych staliśmy się wolnymi, że przastaliśmy być igraszką w rękę możnowładców świata, a staliśmy się obywatelami silnej, mocarstwowej Polski?

Więc dziś, gdy pójdziemy na groby rodzinne i na mogiły tych, co życie oddali za Ojczyznę i na groby wielkich duchów, które w stuleciu niewoli krzepiły naród, mnożycieli kultury polskiej — zestrzelimy po raz pierwszy wszyscy w Polsce swe myśli przy szkłanej trumnie na Wawelu, w której spoczywa Józef Piłsudski.

Rekoniesans włoski, liczący kilkuset żołnierzy spostrzegł oddział pod wodzą dedzasmacza Kingfou. Włosi przypuszczali, iż jest to tylna straż abisyńska. Posuwali się więc naprzód i nagle znaleźli się w ogniu poważniejszych sił abisyńskich, ukrytych na zboczach górskich po obu stronach doliny. Straty zarówno wojsk abisyńskich, jak i włoskich były bardzo znaczne. W końcu jednak Włosi musieli się cofnąć.

W Ogadenie lotnicy włoscy wykazali ożywioną działalność na lewym skrzydle gen. Grazianiego.

W Addis Abebie kupcy muzułmańscy wręczyli rządowi abisyńskiemu 600 tys. franków w srebrze oraz wielką ilość zwierząt pociągowych i wszelkiego rodzaju towarów, podkreślając jednocześnie swą lojalność wobec cesarza. Niektórzy z kupców złożyli w darze cesarzowi całe swoje majątki.

„La Disperata”

morduje siostry miłosierdzia.

ASMARA. Oddziały rasa Ayelu usiłowały znowu sforsować graniczną rzekę Setit w zamiarze przedarcia się do zachodniej Erytrei. Przy pomocy karabinów maszynowych udało się Włochom atak ten odeprzeć.

Około godz. 12 tej w południe zjawiała się nad Makallą eskadra „La Disperata”. Z liczby kilkunastu bomb,

rzuconych przez lotników włoskich 9 spadło na miasto, gdzie eksplodowały. Wiele domów zostało zniszczonych. Od wybuchów bomb zabitych zostało 5-ciu żołnierzy abisyńskich oraz 2 siostry miłosierdzia, jedna podobno Europejka.

Atak samolotów na Makalle trwał 35 minut.

Plan strategiczny Abisyńczyków.

Czy Makalle będzie oddana bez walki?

LONDYN. Całkowity brak oporu ze strony Abisyńczyków przy obecnym pochodzie armii włoskiej na froncie północnym w głąb kraju, poczyna niezartem niepokoić dowództwo włoskie, które w obawie zasadzki, zwolniło tempo marszu swych kolumn.

Okazuje się, do wszystkich oddziałów i czołowych placówek armji, zgrupowanej w rejonie Makalli, rozesłany został rozkaz rasa Seyuma, kategorycznie zabraniający przyjmowania najdrobniejszych choćby potyczek z nieprzyjacielem do czasu otrzymania nowego w tym względzie rozkazu.

Ras Seyum nakazuje, aby wszystkie czołowe oddziały jego armji w chwili zbliżania się wojsk włoskich cofały się

bez jednego strzału. Każdy oficer i każdy wódz plemienia, który podejmie walkę, będzie surowo ukarany.

W tych warunkach nie jest rzeczą wykluczoną, że armja rasa Seyuma nie będzie stawiała Włochom oporu pod Makallą i odda to miasto bez walki. — Będzie to tylko manewr strategiczny.

Taktyka abisyńska polega na tem, aby cofać się zwolna w takim kierunku, by umożliwić połączenie się cofającej się armji rasa Seyuma z armją rasa Kassy, spieszącą ku niemu szybkim marszem od południowego zachodu. W tym samym czasie prawdopodobnie złączy się z nimi ogromna armja rasa Malugety.

Punkt zetknięcia się tych trzech ar-

mij abisyńskich będzie zapewne następnie terenem, skąd rozpocznie się wielka kontrofensywa abisyńska w kierunku Erytrei, zwłaszcza, że do tego czasu na dejdą nowe ogromne transporty broni i amunicji.

Akcja lotnicza.

RZYM. — Eskadry lotnicze włoskie zbombardowały Gabre Darre, posterunek abisyński, odległy o 20 klm. na północ od Gorahai. Druga eskadra samolotów obrzuciła bombami Magalo nad rzeką Uebi Gestro, dopływem rzeki Dzuba.

W kołach wojskowych rzymskich przypuszczają, iż wojska gen. Marravigna dokonają manewru, mającego na celu opanowanie terenu, sąsiadującego z rzeką Takaze. Po drugiej jej stronie są skoncentrowane wojska rasa Seyuma. Wobec wysokiego poziomu rzeki wojskom włoskim nie groziłby na tym odcinku atak flankowy.

ADDIS ABEBA. — Przeciwlotnicza artylerja abisyńska zestrzeliła w pobliżu Dire Dawa włoski samolot wojskowy. Pilot został wzięty do niewoli.

Abisyńczycy zapowiadają kontrofensywę

ADDIS ABEBA. Wobec wyjazdu na front ministra wojny rasa Mulugueta, który objął jednocześnie gubernatorstwo prowincji Godzam, tekę ministra wojny objąć ma spowrotem ras Birru.

Ras Guetaszu gubernator prowincji Kaffa i Maggi b. poseł abisyński w Paryżu przybył w tych dniach do stolicy na czele 40.000 ludzi. W najbliższy poniedziałek udaje się on na czele wojsk do Dessje, a stamtąd w kierunku Mussa-Ali, gdzie ma połączyć się z innymi wojskami abisyńskimi. W kołach abisyńskich mówią, że armja ta ma zaatakować oddziały włoskie, które w pierwszych dniach października wtargnęły na tym odcinku do Abisynji.

Ras Guetaszu w rozmowie z przedstawicielami prasy oświadczył, że w ciągu listopada armja abisyńska gotowa będzie do rozpoczęcia ofensywy.

Podkreślił przytem wartość bojową żołnierzy abisyńskich. Na uwagę, iż na 4 żołnierzy przypada 1 karabin, ras odparł: „Jeżeli jeden z uzbrojonych pada, broń jego bierze następny, który był bez broni. Nasi ludzie nie obawiają się śmierci, nie oddamy ani płędzi naszej ziemi, wyprzemy przeciwnika z naszych granic, w ciągu 2 miesięcy nie będzie ani jednego Włocha w Abisynji.

Tředowaci Abisyńczycy w izolowanych obozach.

ASMARA. — Wśród wziętych do niewoli w ostatnich bitwach jeńców abisyńskich stwierdzono wielu zarażonych trydem.

W jednym tylko z oddziałów lekarze włoscy naliczyli 30 proc. jeńców abisyńskich chorych na tryd.

Wszyscy trędowaci umieszczeni zostaną w specjalnych obozach koncentracyjnych, które będą otoczone drutem kolczastym i całkowicie izolowane.

Poza tem lekarze włoscy stwierdzili w armji włoskiej na froncie północnym dość liczne wypadki tyfusu brzuszego. Wobec tego żołnierzom pozwolono pić tylko wodę przegotowaną.

Konserwy eksplodują z gorąca.

DŻIBUTI. — Poseł włoski w Abisynji hr. Vinci przybył do Dżibutti w towarzystwie attache wojskowego Calderino oraz konsula włoskiego w Magalo.

W Massaui panują tak straszliwe u-

Sejm uchwalił pełnomocnictwa.

WARSZAWA. W dalszym ciągu plenarnego posiedzenia po dyskusji, w której wzięło udział 28 posłów, zabrał głos p. wicepremier Kwiatkowski, wyjaśniając niektóre wątpliwości, wysunęte przez niektórych posłów w toku dyskusji, poczem omówił całokształt zagadnień, związanych z pełnomocnictwami.

Dochody 70 proc. obywateli Państwa — mówił p. minister — spadły w okresie kryzysu. Na tę sytuację oczu zamykać dziś nie wolno. Deficyt wywołuje nie tylko cały szereg zjawisk ujemnych i to w całokształcie życia prywatnego i publicznego, ale nadto i to, że skutki te z biegiem czasu ustają wicznie mnożą się i potęgują. Pan minister w kilku słowach zilustrował te ujemne skutki.

Deficyt to nie zmniejszenie, ale ustawiczne i konieczne zwiększenie liczb egzektorów podatkowych. Przy takim rozumieniu sprawy niema tak ciężkich ofiar, któreby nie opłaciły się nawet poszkodowanym obcnie, o ile drogą tych ofiar uda się rzeczywiście

zahamować deficyt i zrównoważyć obie strony budżetu.

Po wyczerpaniu listy mówców światną mowę polemiczną wygłosił referent wicemarszałek Miedziński.

Mówca m. in. nawiązując do sprawy karteli dowodził, iż złem w kartelach jest polityka kartelowa, utrzymująca sztuczne ceny, niezależnie od tego ile towaru idzie i jaka jest siła nabywacza rynku. Mówca zachęca rząd do ingerencji w tę materję.

W odpowiedzi pos. ks. Lubelskiemu mówca oświadczył, że djety poselskie będą również opodatkowane.

Co do wniosku pos. Krukowskiego w sprawie wyłączenia z pełnomocnictw pewnej kategorii funkcjonariuszów, ubezpieczeń i emerytur — to referent kategorycznie wypowiedział się przeciw temu wnioskowi, gdyż przekreślałoby to plan Rządu i całą jego konstrukcję.

Na tem dyskusję zakończono. Pełnomocnictwa dla P. Prezydenta Rzeczypospolitej uchwalono w drugim i trzecim czytaniu.

Odnalezione zwłoki 8 legionistów złożone z honorami na cmentarzu.

KOWEL. Onegdaj przewieziono do Kowla zwłoki 8 legionistów, poległych w r. 1916 pod Piasecznem w powiecie kowelskim. Na grób bohaterów natrafiono przypadkowo przy poszukiwaniu zwłok sierżanta Sulkiewicza, znanego pod pseudonimem Michała Czarnego. Na podstawie aktów wołyńskiego Tow. Opieki nad Grobami Bohaterów, zidentyfikowano zwłoki 8 poległych którymi są legionści: Franciszek Rozpędzki, Roman Orłowski i Zygmunt Kurzawski z 5 p. p. leg., Jan Krzysztołek z 1 Brygady 5 baonu, Franciszek Perduk z 1 p. p. leg. oraz dwaj beliniacy Stanisław Głogowski i Marjan Rózdiewicz.

Wczoraj w godzinach rannych po nabożeństwie odbył się uroczysty pogrzeb legionistów na cmentarzu wojskowym na Górcie w Kowlu.

Norwegja przenosi zamówienia z Włoch do Polski.

WARSZAWA. Jedną z konsekwencyj zatargu włosko - abisyńskiego jest zamówienie jakie w tych dniach otrzymały Zakłady Zyrardowskie od firm norweskich na większy transport płótna brezentowego. Wartość zamówienia wynosi 250.000 zł.

Dotychczas Norwegja zaopatrywała się w ten artykuł we Włoszech.

Dalsze aresztowania w aferze mięsnej.

KATOWICE. Po dłuższych przesłuchaniach przez sędziego śledczego w Katowicach, aresztowany został drugi dyrektor Centralnej Targowicy w Mysłowicach Aron Fruchthändler, znany kupiec krakowski. Aresztowani to pozostaje w ścisłym związku ze śledztwem, prowadzonym przeciwko przebywającemu w areszcie od kilku tygodni dyrektorowi Targowicy, Kazimierzowi Kazoniowi oraz buchalterowi Benjaminowi Langerowi.

Afera mięsna przybiera z każdym dniem na rozmiarach i pozostaje prawdopodobnie w związku z akcją rządową, zmierzającą do uregulowania cen bydła i mięsa na rynku krajowym.

Mjr. Karpiński przeleciał już 6.650 klm.

JODHPUR. Szalejąca od rana burza podwrotnikowa zmusiła mjr. Karpińskiego do pozostania przez jeden dzień w Jodhpur, skąd wystartował do Allaha badu dopiero w dniu dzisiejszym.

Mjr. Karpiński przeleciał onegdaj tylko 650 km. Przebył on 6.650 km. od Warszawy, tj. mniej, niż połowę drogi do portu Darwin w Australji.

Wobec tego, że trasę tę przeleciał w ciągu 9 dni, liczyć się należy z tem, że do brzegów Australji nie dotrze prędzej jak 8 listopada.

Nie będziemy palić tytoniu włoskiego.

WARSZAWA. Sankcje uchwalone przez Ligę Narodów w stosunku do Włoch, pozbawiają Polskę m. in. prawa do importu tytoniu włoskiego, który na mocy znanej umowy pożyczkowej był sprowadzany przez Monopol Tytoniowy w ilości kilku milionów kilogramów rocznie.

Jak slychać, zapasy surowca w magazynach Monopoli Tytoniowego są wystarczające i wykluczają konieczność zakupów tytoniu na innych rynkach.

Bomba w willi ministra Burescha.

WIEDEŃ. W willi dra Burescha, ministra bez teki w gabinecie austriackim, znajdującej się w okolicy Wiednia, wykryto bombę, która leżała tam dwa dni. Zaalarmowana policja unieszkodliwiła bombę. Równocześnie rozpoczęły władze wiedeńskie śledztwo, celem wykrycia inicjatorów tego planowanego zamachu, który bezsprzecznie posiadać musiał podłoże polityczne.

Nowa „stawiskjada we Francji.

PARYŻ. Francuska opinja publiczna poruszona została obecnie nowym skandalem finansowym.

Chodzi tu o bankructwo trzech wielkich towarzystw asekuracyjnych, w których główną rolę odgrywają trzej bracia Haas. Wskutek bankructwa wspomnianych trzech towarzystw, poszkodowanych jest kilkadziesiąt tysięcy klientów w całej Francji. Pasywa zbankrutowanych towarzystw asekuracyjnych wynoszą podobno przeszło 10 miljn. franków.

Blizsze szczegóły tej nowej wielkiej afery trzymane są narazie w tajemnicy.

Winni usunięci ze stanowisk.

MADRYT. Na skutek raportu komisji parlamentarnej zostali usunięci ze stanowiska: Mer Madrytu Salazar Alonso, generalny gubernator autonomicznego obwodu katalońskiego Pachypons, delegat rządu przy towarzystwie telefonicznym Aurelio Lerroux, delegat rządu przy towarzystwie kolejowym w Madrycie Miguel Galante, b. dyrektor służby bezpieczeństwa, kapitan intendury Valdivra oraz dyrektor paryskiego oddziału hiszpańskiego biura turystycznego Vinardell.

Odnalezienie zatopionej „Lusitanji“.

LONDYN. Poszukiwania kadłuba, zatopionego w r. 1915 przez niemiecką łódź podwodną parowca angielskiego „Lusitania“, powiodły się. Stwierdzono, że zatopiony okręt leży w pobliżu Kinsale u wybrzeży Irlandji. Dokładne miej-

Kino „EDEN“ Aleja 12

Dziś i dni następnych.

Najwspanialszy film świata. Najpotężniejsza rewelacja filmowa!

„PIEKŁO“

Wszechludzki dramat w nowoczesnej interpretacji.

W rolach głównych:

Spencer Tracy i Claire Trevor

Nad program: Najświeższe Aktualności, groteska i Dod. PAT'a

Początek przedstawień w dniu poprzednim o godz. 5 po południu

Kino „LUNA“

Reprezentacyjny Kino - Teatr w Gzostochowie

Najwspanialsza na świecie uczta muzyki, miłości i śmiechu p. t.

WESOŁA WDÓWKA

JEANETTE MACDONALD MAURICE CHEVALIER,

Franciszek Lehara! Ernest Lubitsch!

Początek seansów o godzinie 5.15. Ostatni seans o godz. 9.30 wiecz.

W soboty o g. 4, w niedzielę o g. 3.

scę położenia okrętu nie zostało jeszcze podane do wiadomości publicznej. Wiadomo tylko, że znajduje się zaledwie na głębokości 40 stóp, przechylony na bok i pokryty grubą warstwą mułu. Prace nad wydobywaniem kadłuba nie mogły być kontynuowane z powodu zbyt wysokiej fali.

Trzy dni w tygodniu bez mięsa i tłuszczów.

BERLIN. Komisarz Rzeszy dla Zagłębia Saary Buerkel wydał zarządzenie, w którym wzywa wszystkich urzędników okręgu Saary, członków partii narodowo-socjalistycznej oraz przywódców farmacji partyjnych na obszarze Saary do natychmiastowego wprowadzenia w swych gospodarstwach domowych stałych dwóch lub trzech dni bezmięsnych i beztłuszczowych na tydzień.

Pozostali urzędnicy nie będący członkami partii, jak również osoby, które ze względu na swe zajęcia mogą łatwo wyrzec się konsumpcji mięsa i masła wezwani zostali do solidaryzowania się z tą akcją.

W oznaczonych dniach urzędnikom i ich rodzinom bezwzględnie nie wolno spożywać mięsa ani masła.

Akcja ta, jak zaznacza okólnik urzędowy, ma na celu zmanifestowanie solidarności z warstwami ubogimi ludności odczuwającymi najdotkliwiej obecny przejściowy brak mięsa wieprzowego i masła

KRONIKA.

KALENDARZYK

Piątek 1 listopada. Wszystkich Świętych.
Sobota 2 listopada. Dzień Zaduszny.
Wschód słońca o g. 6.56. Zachód o g. 16.19

Nocne dyżury aptek.

W nocy z czwartku na piątek, Stary Rynek, Siedmiu Kamienic.

Akademja żałobna ku czci poległych bojowników o niepodległość. Zarząd Bezpartyjnego Stowarzyszenia byłych Więźniów Politycznych z lat 1893—1918, oddział w Częstochowie, urządza w piątek 1 go listopada o godz. 9-ej rano w sali Związku Domowców (II Aleja 22) akademję żałobną ku czci poległych bojowników rewolucyjnych o Niepodległość Polski, na którą zaprasza swych członków oraz sympatyków.

Z akademji ku czci Chrystusa Króla. Jak już pisaliśmy, w niedzielę dn. 27 października r. odbyła się uroczysta akademja ku czci Chrystusa Króla.

Na akademji tej świetnie wypadł największy i najlepszy obecnie w naszym mieście chór mieszany Katedralny pod dyr. p. J. Kowalskiego, który wykonał między innymi b. trudny utwór 8-mio głosowy „Jeruzalem” F. Nowowiejskiego.

Utwór ten wypadł naprawdę wspólnie tak pod względem interpretacji jak i wykonania za co należy się dyr. Kowalskiemu pełne uznanie. Dodać należy, że zespół chóru Katedralnego liczy 160 osób.

Nowe stawki obciążenia uposażeń. Jak się dowiadujemy, Ministerstwo skarbu opracowało już tabelę podatku od uposażeń dla urzędników państwowych. Według tej tabeli stawki podatkowe będą następujące:

Dla pobierających do 100 zł. stawka wynosić będzie 5 proc., od 101 do 150 zł. — 7 proc., od 151 do 500 zł. — 10 proc., od 501 do 1.000 zł. — 12 proc., od 1.001 do 2.000 zł. — 15 proc. Dla uposażeń ponad 2.000 zł. stawka wynosić będzie 20 proc.

Wstrzymanie eksmisji mieszkaniowych.

Od dziś, 31 października, wchodzi w życie zimowe moratorium mieszkaniowe dla bezrobotnych, wstrzymujące eksmisję z lokali, jedno i dwulitrowych na okres od dnia 1 listopada r. do 1 kwietnia 1936 r.

Bezrobotni, którzy dotąd korzystali ze wstrzymania wyroków eksmisyjnych, muszą dla prologaty moratorium składać podania do właściwych sądów grodzkich.

Z powodu zgonu

B. P.

Karoliny z Feinkindów Kohnowej

wyrazy najserdeczniejszego współczucia składają swym Szefom oraz całej Ich Rodzinie

PRACOWNICY PAPIERNI.

Z powodu zgonu

B. P.

Karoliny z Feinkindów Kohnowej

wyrazy najgłębszego i najserdeczniejszego współczucia składają

PRACOWNICY HURTOWNI PAPIERU.

W niedzielę dn. 3 listopada o godz. 12.30 w południe odbędzie się poświęcenie pomnika

B. P.

WILHELMA SCHEINWEKSLERA

O czem zawiadamia

RODZINA.

W DNIU ZADUSZNYM.

Zaduszki, Święto zmarłych.

Na cmentarzu — te małe wiejskie, w ciszy, przerywanej jedynie poszumem starych, żółknących drzew pograżone i te wielkomięskie o pięknie wypracowanych alejach, gdzie sen wieczny zmarłych mącą tramwajowe dzwonki i stuk ciężkich wozów o kocie lby ulic — ciągną długim, nieprzerwanym szeregiem ludzie.

W Dzień Zaduszny, jeden może dzień w roku, wszyscy ludzie są zrównani — bo każdy kogoś oplakuje, kogoś wspomina. Każdy pochyla się nad czyjąś mogiłą — bogaty czy biedny, uczony czy ciemny — z rozpaczą, że już nigdy...

Nic to, że jedni na cmentarz przyjeżdżają autem, a inni przepelnionym tramwajem, jeszcze zaś inni zdaleka po błocie i wybojach idą pieszo... Tam na cmentarzu, w obliczu majestatu śmierci wszyscy czuć będą jednakowo. A auta zostaną przed bramą...

Na wszystkich grobach — tych murych kosztownych z obeliskami, pnąciami się w niebo i tych ubogich mogiłach, darnią jeno porostych — jednakowo w dniu Zaduszek błyszczą światłem. Nawet groby opuszczone, groby o których nikt z krewnych już nie pamięta, albo nie ma kto pamiętać, bo wszyscy pomarli — przystają one do roku — przez harcerzy. Pamięć o opuszczonych mogiłach w Dniu Zaduszny — to jeden z ich „dobrych uczynków”...

Wszyscy idziemy na cmentarz. Nieśliemy wieńce kosztowne, bukiety żywego kwiecica, skromne wiązanki jedliny, czy nieśmiertelników. Byle mogiła tych, cośmy za życia kochali, była najpiękniejsza.

W Dniu Zaduszny wspominałyśmy nie tylko naszych krewnych i przyjaciół. W dniu tym rozpamiętujemy również życie bohaterskich i wielkich ludzi, którzy odeszli z tego świata, a którym tyle zawdzięczamy. Myślimy: byli wielcy, byli potężni, byli mocarni — a przecież tak samo, jak inni leżą oto

cicho, ziemią przysypani, lub głazem przywaleni. Ale kiedy o tamtych pamiętają i troszczą się tylko rodziny i przyjaciele — o tych w dniu Zaduszny myśli cały naród, cały naród ich wspomina, rozpamiętuje ich czyny, do grobu ich pielgrzymuje, by zacerpnąć siły i otuchy... Bo choć ciało w proch się obróciło — potęgą ducha zwyciężyła śmierć i żyje wśród swego narodu.

A są i tacy zmarli, co nawet wiadomo, gdzie grób ich gdzie myśli swe ku szczątkom ich doczesnym skierować... A przecież w Dniu Zaduszek i o nich trzeba pomyśleć... O tych, co polegli w skalistym wąwozie Samosierzy, i tych co padli, gnani przez białą pustynię na Sybir, o mogiłach powstańców, z ziemią zrównanych przez zaborcę i o tych rozsianych po całej polsce wspólnych mogiłach żołnierskich z okresu walk o granice Rzeczypospolitej. Nie znamy ich nazwisk, nie znajdziemy ich w żadnym podręczniku historii. Proste, zwykłe to pewnie były nazwiska, tak jak prości i zwykli byli ludzie, co je nosili. A przynajmniej się za takich uważali — w swej niezmiernie skromności. A przecież my dziś wiemy, że to byli bohaterowie...

I dlatego w Dniu Zaduszek, gdy myśleć będziemy o nich, o tych wszystkich, co bezimiennie legli, byśmy dziś cieszyć się mogli Wolną Ojczyzną — gdy na ich mogiłach ani kwiatów, ani światła nie będzie — zwróćmy myśl naszą ku ich symbolowi, ku Mogiła Nieznanego Żołnierza. On jest nam równie bliski, jak ci najdrożsi nasi śpiący snem wiecznym wśród ciszy cmentarza.

Płoną na grobach światła. W zmierzchu wiecznym wędną kwiaty. Usta szepczą modlitwy, lzy kręcą się w oczach. Największa świetność doczesna mija, jednak w proch się zamienia. Trwa wiecznie potęgą ducha, poświęcenia, bohaterstwa — trwa w sercach wszystkich Polaków.

Uroczystość obchodu Święta Umarłych.

Do Federacji P.Z.O.O.

Koledzy!

Rok rocznie wzywamy Was, sfederowani Obrońcy Ojczyzny, w dniu Święta Umarłych na rozproszone po całym świecie mogiły nieśmiertelnych szczątków tych, którzy na szacunku walk o wolność i niepodległość Polski, stanowią dziś jakby jedną ojczystą, naświetlającą i naj-

droższą mogiłą, ukoronowaną prochami czynu bohaterskich szarych żołnierzy Komendanta — ...a poraz pierwszy w roku tym, idąc długim, smętnym korytarzem w pochodzie hołdowniczym, z wieńcami okrytymi kirem, z pokorą wielkiej czci, blade usta nasze wspominać będą najszlachetniejszą i najwi-

ofiarę Komendanta Józefa Piłsudskiego, Pierwszego Marszałka Polski, Króla Królów na Wawelu, który, wywalczony wolność i niepodległość, zanim spoczął we śnie długim, nam żywym po wsze czasy pozostawił wiecznie utrwaloną, ugruntowaną i potężną Mocarstwową Polskę.

Idziemy wszyscy. Pośród nas niktogo nie braknie w dniu Święta Umarłych, by kornie pochylić czoła i sztandary nasze... a siły swoje wzmocnić duchowo; dusze nasze zespolić z duszami nieskazitelnie czystymi, ofiarnymi. Byśmy w chwilach wystawienia nas na próby, lub w potrzebie wielkiej wagi — czerpać mogli moc ich ducha niezłomnego i nieśmiertelnego, w służbie na chwałę Państwa.

Obywatele!

Powiatowy Zarząd Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny w Częstochowie, apelując zarazem do obywateli miasta Częstochowy, wierzy, że w chwili tak wielkiej i historycznej w dniu 1 listopada r. b. obok sfederowanych Związków Obrońców Ojczyzny, wezmą udział w pochodzie hołdowniczym gremjalnie wszystkie związki, kluby, organizacje, stowarzyszenia wraz z szalandami. Nie może braknąć w szeregach nikogo z pośród całego społeczeństwa miasta Częstochowy — musimy wszyscy dać wyraz swoim uczuciom patriotycznym i religijnym w Święcie Umarłych. Na groby bracia! Na groby.

Program uroczystości obchodu Święta Umarłych w dniu 1.XI.1935 r. obowiązuje następujący:

O godz. 12.15 zbiórka sfederowanych związków i innych organizacji, stowarzyszeń oraz przedstawicieli władz i społeczeństwa na placu im. Bronisława Pierackiego, skąd wyruszy pochód.

12.30 raport oddziałów wojskowych, PW. i WF.

12.45 odmarsz do płyty Nieznanego Żołnierza.

12.55 przemówienie przygrobie Nieznanego Żołnierza; śpiew Chóru „Pochodnia” i składanie wieńców — w tym czasie oddziały prezentują broń, sztandary pochylają się — orkiestra wojskowa gra hymn państwowy.

13.30 odmarsz na cmentarz św. Rocha, gdzie nad mogiłą Powstańców Śląskich nastąpi przemówienie i złożenie wieńców.

14.00 odmarsz pochodu na cmentarz — Kule.

15.00 złożenie hołdu Legionistom Polskim przy grobie Legionistów, gdzie nastąpi przemówienie i złożenie wieńców.

15.40 przejście na groby żołnierskie, gdzie odprawione będą modły za poległych i zmarłych żołnierzy, następnie przemówienia i złożenie wieńców przy dźwiękach marsza żałobnego.

16.30 rozwiązanie pochodu przy grobach żołnierskich. Począty sztandarowe obowiązują.

Na dowódcę całości wyznacza się kol. Franciszka Chmurę, komendanta Powiatowego Związku Rezerwistów.

Prezes

Wacław Kobyłecki
poseł na Sejm.

Sekretarz **S. Ląbocha.**

Uwaga Podoficerowie Rezerwy.

W piątek dnia 1 listopada o godz. 12 w poł. w lokalu własnym odbędzie się zbiórka członków w celu wzięcia udziału w obchodzie Święta Zmarłych. Sta-
wiennictwo obowiązkowe.

1910 — 1935.

25 lat istnienia firmy

„Mokka Kawa”

Leon Piotrowski

II Aleja 24. Telefon 2001.

daje gwarancję dobroci towarów

które otrzymała z nowych kontyngentów i mimo zwykłej, sprzedawać będzie po tych samych cenach HURTOWO i DETALICZNIE aż do wyczerpania.

KAWĘ BRAZYLIJSKĄ

po cenie Zł. 5 za kgr.

KAWĘ MARAGOSYPOPE (gruboziarnistą)

JUBILEUSZOWĄ

po cenie Zł. 9 za kgr.

KAKAO WYBOROWE „ „ 4 „ „

HERBATA Orange Pecaé „ 15. „ „

Z wczorajszego posiedzenia Rady Miejskiej.

Wnioski Str. Narodowego. -- Uchwalenie budżetu Opieki Społecznej. -- Dział bezpieczeństwa publicznego. -- Sprawa budowy gmachu sądowego.

Rada Miejska stopniowo zbliża się do upragnionej mety, t. j. uchwalenia budżetu. I chociaż to idzie dość ciężko, chwilami prawdziwie jak po grudzie, jednakże dyskusja budżetowa posuwa się naprzód, przynosząc czasem pozytywne starcie zdań, a czasem bezcelowe w gruncie rzeczy pojedynki słowne, które mi szanowni pp. radni wzajemnie psują sobie krew.

Bo te wszystkie zamasy zapowie dzi tych lub innych przemian ustrojowych, rzekomo nadciągających z nieuchronną siłą fatum, są przede wszystkim tylko odbiciem czysto osobistych lub partyjnych nastrojów i ze sprawą budżetu mają tyle wspólnego, co, wulgarnie mówiąc, piernik z wiatrakami.

To też p. prezydent Mackiewicz na wstępie wczorajszego posiedzenia, w bar dzo zresztą grzecznej i powściągliwej formie, poprosił pp. radnych, aby ograniczyli się do wymiany najniezbędniejszych myśli.

Dyskusja nad budżetem opieki społecznej, zamykającym się sumą 332 tys., obfitowała w wiele ożywionych momentów. Klub Str. Nar. wystąpił z wnioskiem o skreślenie 14.600 zł i 10.950 zł. na utrzymanie dzieci i starców w zakładzie im. Myny Werde, motywując to tem, że społeczeństwo żydowskie jest dość bogate, aby zakład prowadzić własnym kosztem.

Wniosek spotkał się z mocną odprawą ze strony przedstawiciela Klubu Żydowskiego dr. Brama, który podkreślił, że Klub Str. Nar. nagina swoje tezy do doraźnej potrzeby chwili, raz dowodząc, że żydzi są bolszewikami, a innym razem, że są narodem bogatych burżujów.

W trakcie dyskusji ktoś z wypróbowanych „przyjaciół” żydów z ław prawicy rzucił zapowiedź ponownego stworzenia ghetta, odgradzonego kolczastym drutem od reszty miasta, radny zaś Bram w odpowiedzi powołał się na wymowny przykład Niemiec, w których polityka żydożerca nie dała szczęścia rdzennej ludności kraju.

W końcowej konkluzji dr. Bram zaakcentował, że żydzi jako odłam ludności placący podatki państwowe i miejskie, mają pełne prawo do korzystania z subwencji miejskich narówni z innymi obywatelami.

W głosowaniu oba te wnioski upadły. Głosowali za nimi wyłącznie członkowie Str. Nar. i jedyny przedstawiciel Chadecji.

Drugi wniosek Str. Nar. dotyczył powierzenia prowadzenia niektórych zakładów opiekuńczych OO. Albertynom i Siostrzom Zakonnym. Wniosek ten spotkał się z ostrą krytyką przedstawiciela PPS. rad. Dąbrowskiego.

Natomiast bardzo sympatycznego przyjęcia doznał wniosek tegoż klubu o przyznanie subsydjum w kwocie 500 zł.

na dom noclegowy dla kobiet przy ul. Wesołej na Zawodziu, przez który rocz nie przechodzi około 12 tysięcy biedoty miejskiej. Rada jednogłośnie uchwaliła wniosek, podwyższając na wniosek Pol. Bloku Gosp. wysokość subsydjum do 600 zł.

W ostatecznym wyniku Rada uchwaliła budżet opieki społecznej, podwyższając niektóre pozycje na zakup odzieży i obuwia dla biednych dzieci.

Zasługuje na szczególne podkreślenie, że w toku dyskusji radny Dąbrowski, przedstawiciel PPS. a więc klubu, który czasem mówi Zarządowi Miejskiemu dość przykre rzeczy, wyraził prez. Mackiewiczowi pełne uznanie za wzorowe prowadzenie zakładów opiekuńczych, w szczególności miejskiego sierocińca, będącego błogosławioną przystanią dla wielu nieszczęśliwych istot, w zaraniu życia ciężko dotkniętych przez los.

Podczas dyskusji nad pozycją na pieranie przemysłu i handlu Str. Nar. wystąpiło z wnioskiem o skreślenie 1000 zł. na żydowską Szkołę Rzemiosł. W głosowaniu wniosek ten upadł.

Podczas dyskusji nad działem bezpieczeństwa publicznego, zamykającym się sumą 293 tys. zł. p. prezydent Mackiewicz obszernie uzasadnił potrzebę inspekcji budowlanej, zaznaczając, że prezydenci 10 największych miast w kraju, a w tej liczbie i Częstochowy, w zakresie inspekcji budowlanej wyposażeni nie zostali w kompetencje urzędów woje

wódzkich. Na terenie naszego miasta inspekcja dała bardzo pomyślne wyniki w postaci ukrócenia nielegalnego budownictwa i partactwa budowlanego.

Z kolei mec. Kulej (Str. Nar.) zgłosił wniosek o zaciągnięcie pożyczki w sumie od 350 do 450 tys. zł. na budowę gmachu sądowego, motywując tem, że miasto w obecnym stanie rzeczy płaci dwadzieścia kilka tysięcy zł. rocznie za wynajem lokali dla sądów, urzędu rozjemczego i hipoteki miejskiej. P.P.S. wystąpiła przeciwko temu wnioskowi, wychodząc z tego założenia, że należy raczej pomyśleć o budowie nowych szkół. Wniosek nie został poddany pod głosowanie, gdyż prez. Mackiewicz zaawanturował pp. radnych, że sprawą tą zajmuje się specjalny komitet i że Zarząd Miejski, gdy nadejdzie odpowiednia chwila, wniesie na plenum Rady wniosek w tej sprawie.

Dyskusja budżetowa w kapryśnym swym biegu zahaczyła również i o Elekrownię. Do rozpatrzenia tej sprawy postanowiono wyłonić specjalną komisję.

W rezultacie dział bezpieczeństwa publicznego został uchwalony.

Na zakończenie Rada Miejska dodatkowo uchwaliła drobne subwencje na patronat nad wieźniem, Stowarzyszenie Byłych Więźniów Politycznych i Towarzystwo Budowy Szkół Powszechnych. Uczyniło to łącznie 1460 zł.

Jubileuszowe gody dyrektora Leona de Hageny.

W dniu dzisiejszym naczelny dyrektor fabryki Peltzerów p. Leon de Hagen obchodzi 40-lecie nieprzerwanej pracy w przemyśle częstochowskim.

40 lat pracy i to w dobie, bogatej w tyle wstrząsów społecznych i przemian dziejowych, które zmieniły polityczną mapę świata. Łatwo to jednym tchem wymówić, ale jaki ogrom pracy i wysiłku tkwi w tej suchej cyfrze i ile chwilami niewypowiedzianej ciężkiej troski o prawidłowy bieg wielkiej maszyny, zatrudniającej liczne rzesze robotnicze.

Dzisiejszy nacz. dyrektor Peltzerów i kawaler belgijskiego orderu Leopolda I i francuskiej Legji Honorowej przy był do naszego miasta jako 18-letni młodzieniec prosto z ławy szkolnej w Atheneum Królewskim w Verviers, które ukończył z doskonałym wynikiem. Zdolnemu młodzieńcowi powierzono funkcję sekretarza naczelnego dyrektora fabryki Peltzerów (oficjalna nazwa tej wielkiej placówki przemysłu wej brzmi: Towarzystwo Akcyjne Przemysłu Włókienniczego). W roku 1904 zaawansował on na prokurenta, w 1908 na dyrektora handlowego, wreszcie w 1919 zajmuje fotel naczelnego dyrektora.

Tak się pokrótce przedstawia „stan służby” dzisiejszego jubilata. I właśnie dziś, w dniu jego jubileuszowych godów, należy podkreślić pewien fakt, który doniosło zaważył w życiu przemysłowemu naszego miasta.

W r. 1919 Towarzystwo Akcyjne Przemysłu Włókienniczego wobec ogromu dewastacji, pozostawionych w spadku przez niemieckich okupantów, postano wilo zlikwidować fabrykę. Ale dyr. de Hagen, gorąco wierząc w przyszłość tego jednego z największych w kraju przedsiębiorstw przerobu wełny, obronił tę placówkę przed groźącym jej niebezpieczeństwem likwidacji. Fabryka została uruchomiona i do dzisiejszego dnia zatrudnia przeszło 1500 robotników.

Dyr. de Hagen jest jednym z najwybitniejszych znawców przemysłu wełnianego. W latach 1918 i 1919 brał udział w rokowaniach o traktat handlowy z Niemcami, w 1930 w charakterze delegata Polski brał udział w pracach międzynarodowego kongresu handlu wełną w Antwerpi. Od szeregu lat jest on ekspertem Arbitralnej Komisji Międzynarodowej do spraw wełnianych w Lipsku.

Dyr. de Hagen jest inicjatorem i jednym z współzałożycieli Towarzystwa Przemysłowców Okręgu Częstochowskiego, którego też jest prezesem.

Dzisiejszemu jubilatowi święcącemu jubileusz w pełni twórczych sił, za jego szczerą lojalność w stosunku do przybranej ojczyzny, pełnej czci i po dziwu dla jego ojczystego kraju, dzielnej i bohaterkiej Belgji i za jego ofiarność na cele społeczne należy się szczerze i serdecznie: Ad multos annos!

Sprawca zabójstwa przy ulicy Nadrzecznej przyznał się do winy.

Jak donosiliśmy w swoim czasie, przed kilku dniami ulica Nadrzeczna koło domu Nr. 48, stała się widownią krwawej zbrodni, której ofiarą padł 37-letni Walenty Piekarski, ugodzony ciężkim kamieniem w głowę.

W związku z tem zabójstwem aresztowane zostały 3 osoby. Jednakowoż w toku dochodzenia wyjaśniło się, że sprawcą zabójstwa był 20-letni Alojzy Grzywnowicz, zamieszkały przy ulicy Warszawskiej.

Przyznał się on do winy, oświadczając, że miał z Piekarskim jakieś zadawnione obrachunki i obawiając się zemsty z jego strony, wolał go zabić, niż samemu zginąć z jego ręki.

Schwycił więc ciężki kamień i bez dłuższego namysłu rozbił głowę groźnemu wrogowi.

Zabójca osadzony został w areszcie śledczym.

Wstrząsający wypadek Zwłoki samobójcy na osi wagonu.

Wczoraj o godz. 10.45 po przybyciu na stację Bleszno pociągu towarowego, zdążającego od strony Zagłębia, przodownik 3-go komisariatu, obchodzący swój rewir, zauważył zwisające z osi jednego z wagonów zwłoki mężczyzny, straszliwie zmasakrowane.

Dochodzenie ustaliło, że zachodził tu wypadek samobójstwa. Zabitym okazał się 30 letni Wiktor Sommerfeld, zam. na Ostatnim Groszu, przy ul. Równoległej 2.

Tło samobójstwa jest następujące: Sommerfeld utrzymywał od 2 ch lat bliższe stosunki z pewną „koryntjanką”, czerpiąc zyski z jej haniebnego procederu. Ostatnio stosunki między nimi u-

Ogłoszenie.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że w dniu 1 listopada r.b. będą kursowały dodatkowe wozy od godz. 9-ej rano do godz. 21-ej linja „A” Raków przez Częstochowiankę do Cmentarza na Kulach co 15 minut.

Linja „Z” Zacisze Stradom do Cmentarza na Kulach co 25 minut.

Linja „W” Nowy-Rynek na Cmentarzu Św. Rocha co 25 minut.

Linja „O” Nowy Rynek na Cmentarzu Kule co 15 minut.

ZARZĄD

Zrzeszenia Kierowców Samochod. Miejskiej Komunikacji Autobusowej

Jeszcze jutro t. j. w PIĄTEK może się każdy zaopatrzyć w wszelkiego rodzaju lampki nadgrobkowe w Fabryce Świec H. Gosek III Aleja 60 Ceny fabryczne.

legły zmianie. Kobieła owa postanowiła w końcu zerwać z Sommerfeldem. Zerwanie nastąpiło onegdaj. Pod wpływem tego S. postanowił pozabawić się życia. Wczoraj rano udał się do okolicy Wrzeszowskiej i rzucił się pod przejeżdżający pociąg towarowy. Ciało zaczęło o osi wagonu i tak wlezione było aż do Bleszna.

Ofiary. Zamiast kwiatów na grób b. p. Karoliny Kohnowej mecenasostwo Leonja i Szymon Pohorillowie złożyli w administracji naszego pisma zł. 10 na ochronki przy Tow. Dobroczynności w Częstochowie.

Dla uczczenia pamięci Karoliny Kohnowej pp. Józefostwo Grosmanowie złożyli na ochronki przy Tow. Dobroczynności zł. 10.

Zamiast kwiatów na grób b. p. Maurycowej Prusickiej p. Róża Efraim złożyła na ochronki przy Tow. Dobroczynności zł. 25. Dla uczczenia pamięci Felicji Englowej złożyli w administracji „Słowa” pp. Józefostwo Grosmanowie zł. 10 na dom Sierot i Starców, oraz dla uczczenia pamięci Maurycowej Prusickiej zł. 10 na ochronkę przy Tow. Dobroczynności.

Celem uczczenia pamięci swej siostry b. p. Maurycowej Prusickiej składają na Ochronkę przy Tow. Dobr. dla Żydów w Częstochowie: Aleks. i Julja Silberminc 25 zł.

Zamiast kwiatów na grób b. p. Maurycowej Prusickiej składają na Ochronkę przy Tow. Dobr. dla Żydów w Częstochowie Hipolitostwo Tempel złotych 10.

Z RADOMSKA. LISTY DO REDAKCJI.

Czy władze o tem wiedzą?

Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę Sz. Pana Redaktora o zamieszczenie poniższego listu z uwagi na to, że chodzi tu o dobro ludności wsi:

Przed paru miesiącami założono w Radomsku Związek Zawodowy Rolników i Związek Drobnych Kupców, które mieszczą się przy ul. Przedborskiej 28.

Rej w tych związkach wodzą podobno niejacy J. Ciesielski, J. Jaworski i Starostka. Kim są ci panowie „prezesi” dobrze o tem wiemy, iż jeden z nich miał brzydką sprawę o fałszerstwo weksli, za co został sądownie ukarany.

Nikt nie miałby nic przeciwko temu, że ktoś zakłada związki, zwłaszcza gdy głosi, że chce ulżyć biednej ludności wiejskiej. Niestety, tutaj dzieje się inaczej. Pod płaszczykiem związków prowadzi się nielegalne biuro pisania podań, dopuszczając się, jak poniższy przykład wykazuje, oszustwa.

Mieszkaniec wsi Wiewiec, gm. Zamoście, Franciszek Zajac, pobawiony pracy i wydalony z granic Francji, powrócił do Polski. We Francji zaoszczędził sobie trochę pieniędzy, które jednak niestety rozpozyczył, a nie mogąc ich odebrać zamierzał wystąpić przeciwko dłużnikom na drogę sądową.

Przechodząc ulicą Przedborską zauważył olbrzymi szyld z napisem: „Spo-

Sala Straży Ogniowej

W sobotę dnia 2 listopada o g. 8.30 w.

Jedyny występ znakomitej mistrzyni słowa i gry aktorskiej

Dory Kalinówny

w całkowicie nowym programie.

Bilety w cenie od 1 zł.

sprzedaje biuro „Orbis”.

Lekarz-Dentysta

R. Sobolowa

Al. Wolności 10, telefon 16-07.

przyjmuje

od godziny 11 — 1-szej i od 4—7.

Do wynajęcia pokój z oddzielnym wejściem przy ul. Al. Wolności 81 Wiadomość u dozorcy.

RADJO Chcesz kupić radio aparat wstąpi do firmy „Technopol” ul. Piłsudskiego 7. Warunki dogodne.

O zrozumieniu spraw morskich.

Do nie tak dawna zagadnienia spraw morskich dla szerszego ogółu naszego społeczeństwa były niemal zupełnie obce. Wprawdzie każdy z nas wiedział o tem, że mamy własne morze; że mamy zbudowany wielkim nakładem energii własny port w Gdyni, który jest chlubą naszej przedsiębiorczości twórczej; że mamy własną flotę handlową i marynarkę wojenną; że mamy szkoły morskie przygotowujące naszą młodzież do twardej służby na morzu. Tak, wiedzieliśmy o tem, jednakże nie każdy z nas zdawał sobie sprawę z tego, jakie korzyści daje nam to morze i jak wielkie znaczenie przedstawia ono dla państwa tak w czasie pokoju jak i na wypadek wojny.

Tak było do niedawna, ale teraz jest już zupełnie inaczej. Intensywna działalność propagandowa Ligi Morskiej i Kolonjalnej i przychylnie stanowisko prasy naszej, która, rozumiejąc doniosłość spraw morskich, odnosi się do nich z wielkim pietyzmem i poświęca im sporo miejsca — sprawiły, że dzisiaj każdy przeciętny obywatel zaczyna zdawać sobie sprawę, iż posiadanie własnego morza, wielkiej floty handlowej i silnej marynarki wojennej jest koniecznością państwową. Dowodem tego są chociażby stale wzrastające zastępy członków Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Weźmy dla przykładu w danym wypadku Częstochowę. Miejscowy Oddział LMK, liczący przez kilka lat w swoich szeregach zaledwie paręset członków zmienił się w ostatnim czasie na Obwód, ponieważ skupia już w sobie około 2,000 członków. Liczba ta teraz z każdym dniem wzrasta. Tak jak dawniej potrzeba by-

ła nielada wysiłku, aby zjednać Lidze nowych członków, tak teraz bez nadzwyczajnych starań przybywają wciąż nowi członkowie. Często się również zdarza, że poszczególne jednostki zgłaszają się same z prośbą o przyjęcie ich do Organizacji. Szczególniej młodzież nasza, wychowana w duchu państwowym, chętnie się garnie pod sztandary LMK. Oczywiście i starsze pokolenie nie pozostaje w tyle, lecz również spieszy spełnić swój obywatelski obowiązek.

A czyż to, że wszelkie imprezy urządzane na rzecz Ligi Morskiej i Kolonjalnej cieszą się zawsze ogromną frekwencją, nie jest również dowodem zrozumienia potrzeb Organizacji?

Jak widać z powyższego, zrobiło się już w tym kierunku bardzo dużo, lecz na tem poprzestać nie można, ale z wielkim zapałem trzeba dążyć wciąż naprzód. Ci, co zrozumieli nasze potrzeby, powinni się starać wpoić te rozumienia i w innych. We wszystkich zakładach pracy, we wszystkich organizacjach, we wszystkich uczelniach i we wszystkich większych skupiskach ludzkich powinny powstać Koła Ligi Morskiej i Kolonjalnej — każdy obywatel naszego państwa powinien być członkiem Ligi.

Zorganizowawszy się należycie i stanąwszy ramię przy ramieniu do pracy na odcinku morskim dokonamy wspólnym wysiłkiem wielkiego dzieła — dzieła, którego nam będą mogli pozazdrościć inni.

Rzucmy więc hasło: „Wszyscy do szeregów Ligi Morskiej i Kolonjalnej” i dopilnujmy, by hasło to zostało zrealizowane.

Kazimierz Wolański

Z KRAJU.

Zbrodniczy zamach i ucieczka do Sowiecie.

Franciszek Bernat ze Skąlatu (woj. tarnopolskie) zjawił się w mieszkaniu kierownika szkoły Tadeusza Gonczowskiego i oddał do niego trzy strzały z karabinu, raniąc go w rękę. Po dokonaniu zamachu udał się Bernat konno do folwarku Pułofanówka, gdzie pod groźbą zastrzelenia zażądał od właściciela Hau snerowej, wydania mu 50 tys. zł. Nie otrzymawszy pieniędzy, odjechał konno w stronę granicy sowieckiej, którą wkrótce przekroczył. Zbieg zabrał ze sobą do Sowiecie karabin, a konia pozostawił po stronie polskiej.

Zmienił sobie naskórek na palcach.

Przed niedawnym czasem zatrzymano w Warszawie niebezpiecznego włamywacza Józefa Zielińskiego, stryjecznego brata głośnego niegdyś bandyty Wiktora Zielińskiego.

Zieliński, siedząc w areszcie, wybił szybę i odłamkami szkła zerznął sobie naskórek z palców, a następnie okrwawione dłonie wytarł o mur celi. Włamywacz dokonał na sobie tego bolesnego zabiegu celem uniemożliwienia dokonania porównań odcisków daktyloskopijnych jego palców z odciskami, pozostającymi w kartotece policji.

Pełnomocnik króla stali Flicka przybył do Warszawy.

Do Warszawy przybył przedstawiciel grupy „amerykańskiej” akcjonariuszów koncernu „Wspólnoty Interesów”, p. dr. Lubowitsch, który reprezentuje holding „Consolidated Silesian Steel Corporation”, będący rzekomo właścicielem nieomal 100 proc. akcji „Katowickiej Spółki Akcyjnej” i „Górnośląskich Zjednoczonych Hut Królewskiej i Laury” — tworzących koncern „Wspólnoty Interesów”.

Dr. Lubowitsch, były адвокат moskiewski, który zamieszkuje obecnie w Paryżu, (gdzie żyje na szeroką stopę, wydając 100 tys. franków miesięcznie) jest „szarą eminencją” międzynarodowej finansjerji i prowadzi w całej Europie rozległe interesy, zwłaszcza w Niemczech i Austrii.

Jest on głównym doradcą i współpracownikiem niemieckiego króla stali Flicka, która chowa się zwykle za jego plecy dla zamaskowania swoich manew-

rów finansowo-gospodarczych.

Dr. Lubowitsch jest inicjatorem i twórcą holdingu „Consolidated Silesian Steel Corporation”, założonym w stanie Delaware Ameryki Północnej, gdzie istnieje najliberalniejsze ustawodawstwo cywilne, umożliwiające egzystencję różnych firm finansowo-handlowych, zwykle będących fikcją, a zakładanych w celu obejścia ustaw podatkowych poszczególnych krajów i różnych machinacji w skali międzynarodowej.

Według obiegających pogłosek, obecna wizyta p. Lubowitscha w Warszawie wiąże się z kwestją normalizacji sprawy „Wspólnoty Interesów”. Jakoby ma on być zaopatrzony w pełnomocnictwa Flicka i banków wierzycielskich do przeprowadzenia wiążących rozmów celem jak najrychlejszego zniesienia nadzoru sądowego.

Sprawa

„Kropelki” Gorgonowej.

Wczoraj w sądzie lwowskim odbywała się rozprawa w sprawie uznania Kropelki, córki Gorgonowej, jako córki architekta Zaremby.

Na rozprawie miała być odczytana relacja o poszukiwaniach zarządzonych w Ameryce za Erwinem Gorgonem, mężem Gorgonowej, oraz miało nastąpić przesłuchanie arch. Zaremby, który zaprzecza stanowczo, jakoby był ojcem Krystynki, zwanej Kropelką.

Ponieważ Zaremba nie zjawił się w sądzie sąd rozprawę odroczył bez podania terminu.

Zagłowiec bez załogi.

Zdążający do Gdyni parowiec szwedzki „Skandynavia” napotkał na Bałtyku 2-masztowy zagłowiec okrętowy „Alfhild” który nie dawał sygnałów, wobec czego parowiec podszedł do szkunera i przekonawszy się, że jest on bez załogi, przyholował go do Gdyni. Na „Alfhild” wszystkie nadbudówki są w porządku. Książki ani też jakichkolwiek dokumentów nie znaleziono. Nie znaleziono również rzeczy załogi, które widocznie zabrano, opuszczając pokład statku, na co wskazuje brak szalupy ratunkowej. Kto jest właścicielem zagłowca, narazie nie zdołano ustalić. Macierzystym portem „Alfhilda” jest port Sölvesberg, Ładunku „Alfhild” narazie nie zdołano ustalić ponieważ cały pokład jest załadowany drzewem i deskami, co uniemożliwia dojście do wnętrza statku. Władze zdecydowały przyholować „Alfhild” do Gdańska.

CIKAWY WIADOMOŚCI.

Obława na ludożerców.

Na południowym wybrzeżu Nowej Gwinei policja i wojsko przeprowadziło obławę, na krajowców-ludożerców. W ręce obławy dostało się 56 dzikusów, którzy polowali na czaszki ludzkie. W ostatnich czasach porwali oni i zabili 2 kobiety, 2 dzieci i 11 mężczyzn.

Obława trwała od sierpnia. Wszyscy pojmani byli przystrojeni w czaszki ludzkie.

Zielona gwiazda.

Znany astronom Dr. Steavehson w Londynie oświadczył, że odkryta w roku ub. nowa gwiazda w konstelacji Herkulesa — ma niezwykle blask, a mianowicie szmaragdowo-zielony Kolor ten jest bardzo wyraźny i nadzwyczaj żywy.

Tygrys nie znosi barwy niebieskiej.

W Bombaju istnieje instytut doświadczalny badań nad zwierzętami. Ostatnio przeprowadził on doświadczenia, jakie barwy są przez pewne zwierzęta niecierpiane. W wyniku badań ustalono, że tygrysy nie znoszą barwy jasno-niebieskiej. Wystarczy pomalować ściany domostw względnie obór tą farbą, a tygrysy będą je uni-

przemysłu mineralnym, 9 w hutnictwie i przemysłu metalowym, 20 w przemyśle chemicznym, 2 przy robotach z materiałami wybuchowymi, 6 w przemyśle destylacyjnym i naftowo-rafineryjnym, 1 w przemyśle włókienniczym, 1 w przemyśle papierniczym, 1 w przemyśle garbarskim, 6 w przemyśle drzewnym, 5 w przemyśle spożywczym, 4 przy robotach budowlanych melioracyjnych i drogowych, 2 w przemyśle poligraficznym, 2 przy robotach użyteczności publicznej i 4 przy komunikacji i przewozach.

Zakaz zatrudniania młodocianych i kobiet przy robotach, określonych dla poszczególnych gałęzi pracy, odnosi się również do takich samych robót, wykonywanych jako roboty pomocnicze w innych zakładach pracy.

Minister opieki społecznej może jednakże zezwolić na zatrudnianie młodocianych przy robotach zabronionych celem odbycia nauki zawodowej.

Rzeczporządzenie wejdzie w życie 26 kwietnia 1936 r.

Powstanie Koła Przyjaciół LMK w Belgji. Generalny reprezentant Ligi Morskiej Belgijskiej na Polskę p. Edgar Jose, po otrzymaniu upoważnienia od zarządu głównego Ligi Morskiej i Kolonjalnej w Warszawie, udał się specjalnie do Belgji, ażeby utworzyć tam Koło Przyjaciół LMK. Pierwsze takie koło po stanowiono utworzyć w Antwerpi, w której jest największe skupisko Polaków — około 14.000 osób. Na prezesa koła po stanowiono zaprosić konsula polskiego w Antwerpi p. Gajdzińskiego, a do zarządu cały szereg Polaków i Belgów, zajmujących tam wybitne stanowiska. Zarząd „główny Ligi Morskiej Belgijskiej” odniósł się do tej sprawy z jaknajwiększą serdecznością, a dyrektor jej p. Jacob przyrzekł ścisłą współpracę i jaknajdalej idącą pomoc. Po ukonstytuowaniu się zarządu koła, skład jego podamy do wiadomości. Teraz zaś nie pozostaje nam nic innego, jak złożyć najserdeczniejsze podziękowanie inicjatorowi tej sprawy i propagatorowi na terenie Belgji naszych idei morsko-kolonjalnych p. Edgarowi Jose.

Willa w ogrodzie sucha, zdrowa, okolona świerkami
BEZ PODATKÓW.
4 pokoje z kuchnią, Taras, Hol.
Do sprzedania — tania na dogodnych warunkach. Ewent. do wydzierżawienia
Tamże piękne parcele ogrodowe (17-letnie drzewka owocowe).
Wiadomość: Lekarz-Dentysta MICHAŁ GREJNIEC w Częstochowie II Aleja 24.

teczne biuro pomocy prawnej — pisze podania, udziela bezpłatnie porad prawnych itd.” Fr. Zając zachęcony napisem, sądząc, iż to „Społeczne biuro pomocy prawnej” da mu należytą pomoc, wstąpił do niego. Rychło jednak pożałował swego kroku.

Za sporządzenie dwóch pozwów, za które u adwokata lub w biurze pisania podań zapłaciłby 3—4 złotych, zażądano 60 zł. Zapłacił. Za sporządzenie 3-go pozwu zażądano od niego listownie 20 złotych.

Biedny reemigrant przekonawszy się, iż padł ofiarą „Społecznego” biura, zagroził skargą do urzędu prokuratorskiego. Pod wpływem groźby wpłacono sumę mu zwróconą.

Niewątpliwie władze, mające nadzór nad związkami, przeprowadzą kontrolę w „Społecznym biurze pomocy prawnej”.

Sprawa jest paląca i nad nią do porządku dziennego przejść nie można, gdyż w rozrzucanych w kilkadziesiąt tysięcy sztuk ulotkach „Społ. biuro” głosi, iż porad udziela bezpłatnie, posia da radcę prawnego i adwokata, a fama głosi inaczej. Dla przeszło stu członków nie potrzeba wypuszczać w takiej ilości ulotek o prowadzonym dla nich biurze, a wszelkie podania dla członków związku, w myśl statutu, należy pisać bezpłatnie.

Nie wolno więc dopuścić, aby pod płaszczykiem działalności związkowej bala mucono rolników, urabiając ich w kierunku przeciwrządowym.

Głoszenie rolnikowi: Rząd zabrał nam wszystko, pozostały nam tylko związki, do których masowo powinniśmy wstępować, by się nie dać”, jest bezczelnym kłamstwem i bala mueniem, jak już podałem, rolników.

W celu iniknięcia na przyszłość podobnych wypadków należy jaknajrychlej zlikwidować ten „niezwykły” związek i udaremnić jego „członkom” podobną dotychczasową działalność.

Radomszczanin.

Zasady przy przyjmowaniu aplikantów do adwokatury. Wydział wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej ustalił kilka zasad, dotyczących aplikacji adwokackich. M. in. ustalono, że niedopuszczalne jest przyjmowanie aplikantów czasowo lub warunkowo (np. do czasu powrotu poprzedniego aplikanta ze służby wojskowej. Adwokatowi można odmówić uprawnień patrona, jeżeli częste wyjazdy uniemożliwiają mu stałe rzeczywiste kierownictwo kształceniem aplikanta. Ustanowiono bowiem jako zasadę, że celem aplikacji jest przede wszystkim wykształcenie młodego pokolenia adwokackiego, nie zaś pomoc dla adwokatów-patronów. Karalność dyscyplinarna adwokata sama przez się nie dyskwalifikuje go jeszcze jako patrona i Rada Adwokacka powinna wziąć pod uwagę charakter zarzucanych adwokatowi przewinień. Praca naukowa adwokata w dziedzinie prawa (niezależnie od praktyki) nie stanowi przeszkody dla przyznania mu uprawnień patrona. Żadna rada adwokacka nie może kwestionować prawomocnej uchwały innej rady adwokackiej w sprawie zaliczenia aplikacji.

Roboty wzbronione młodocianym i kobietom. W sobotę ogłoszono urzędowo rozporządzenie ministerjalne o robotach wzbronionych młodocianym i kobietom.

Do rozporządzenia załączony jest spis robót, przy których nie wolno zatrudniać młodocianych. Spis ten obejmuje 150 pozycji, z czego 20 w dziale ogólnym, 7 w górnictwie, 5 w przemyśle mineralnym, 14 w hutnictwie i przemyśle metalowym, 33 w przemyśle chemicznym, 2 przy robotach z materiałami wybuchowymi, 6 przy destylacji węgla, drzewa i torfu oraz w przemyśle naftowo-rafineryjnym, 10 w przemyśle włókienniczym, 2 w przemyśle papierniczym, 3 w przemyśle garbarskim, 9 w przemyśle drzewnym, 8 w przemyśle spożywczym, 3 w przemyśle odzieżowym i galanteryjnym, 7 przy robotach budowlanych, melioracyjnych i drogowych, 2 w przemyśle poligraficznym i wyrobu czcionek, 7 przy robotach użyteczności publicznej, 10 przy komunikacji i przewozach, 2 w przemyśle hotelowym i gastronomicznym i 3 w zakładach rozywkowych.

Ponadto do rozporządzenia załączony jest spis robót, wzbronionych kobietom, obejmujący 81 pozycji, z czego 10 w dziale ogólnym, 3 w górnictwie, 4 w

kać. Rozpoczęto już praktyczne zastosowanie tych doświadczeń. Rezultaty nie są znane.

Drogi kamień Napoleona na licytacji.

W Londynie został wystawiony na licytację duży szafir, oceniony przez rzeczoznawców bardzo drogo. Waży on 135 karatów. Swego czasu ofiarowano już za niego 200.000 dolarów. Był on własnością Napoleona I, który darował go swej małżonce Józefinie. Następnie dostał się w posiadanie Napoleona III.

Jak wyglądają portmonetki krajowców Nowej Gwinei.

W Nowej Gwinei wprowadzono nową walutę. Lecz równocześnie z tem powstała trudność, jak ma ona być bitą. Spowoduje nieużywanie spodni przez krajowców, nie mogą oni nosić przy sobie takiej waluty, jaką mogą używać biali. Wynika stąd konieczność bicia specjalnej, posiadającej w środku otwory. Pieniądz taki będzie noszony na sznurku, zawieszonym na szyi.

Ogolony... pomnik.

Angielskie Towarzystwo Historyczne stwierdziło po długich studiach, że Wilhelm Zdobywca nigdy nie nosił brody. Ponieważ pomnik, wystawiony ku jego czci, przedstawiał go z brodą, na polecenie Towarzystwa Historycznego Wilhelma na pomniku ogolono, odbijając mu brodę.

30,340 godzin na dnie morza.

W Rosji Sowieckiej obchodził tymi dniami nurek Kurasow swój 30-letni jubileusz pracy. Okazuje się, że spędził on pod wodą, jako nurek, 30,340 godzin, a więc blisko 3 i pół roku. Odznacza się on szczególnym zdrowiem, siłą i orientacją

Ślimak — jako drapieżne zwierzę.

W jednej z miejscowości niemieckich zaobserwowano niezwykle wypadek. Nad strumykiem było położone gniazdo pary kosów. W gnieździe, dobrze ukrytym, znajdowało się czworo młodziąt, troskliwie pielęgowanych

100 milionów dolarów rocznie zarabiała banda gangsterów amerykańskich.

Zdawało się, że po zniesieniu prohibicji znikną najważniejsze źródła dochodów amerykańskiego świata przestępczego. W rzeczywistości jednak, świat ten potrafił w doskonały sposób przystosować się do zmienionych warunków, przyczem nietylko dochody jego nie zostały uszczuplone, a przeciwnie wzrosły. Stało się to zawdzięczając świetnej organizacji opartej na zasadach ściśle handlowych, jaką amerykańscy gangsterzy potrafili stworzyć, i która stała się tak potężna, że poważnie zagraża stworzeniem czegoś w rodzaju państwa w państwie.

W tych dniach, w jednym z sądów w New Yorku odbywał się proces, przy sposobności którego okazało się, że amerykańscy gangsterzy zarabiają dziś dziesięć razy tyle przynajmniej, co przed zniesieniem prohibicji. W charakterze podsądnego w tym procesie występował główny przywódca bandy gangsterów Dutsch Schulz, oskarżony o cały szereg oszustw, szantaży i karalnych kombinacji. Operacje te przynosiły Schulzowi i jego bandzie ponad 100 milionów dolarów rocznie.

Organizacja bandy Schulza była gruntownie przemyślana. Banda podzielona była na sześć działów, z których każdy eksploatował pewną sobie tylko przydzieloną przez Schulza specjalność.

Pierwszy oddział bandy zajmował się szantażami, lichwą i przemytem alkoholu. Afery tego rodzaju noszą w gwarze gangsterów wspólną nazwę „Brooklyn reekets”. Drugi oddział opiekował się najrozmaitszymi przedsiębiorstwami i magazynami żywnościowymi, „Opieka” ta wyrażała się w pobieraniu od właści-

cieli takich przedsiębiorstw stałego hacza, pod groźbą zniszczenia towarów. Dział ten był bardzo rozgałęziony i miał filje w całej Ameryce północnej.

Trzeci oddział zajmował się eksploatacją sal gry i urządzeniem oszukiwanych loteryj, które cieszyły się wielkim powodzeniem u naiwnych Amerykanów.

Czwarty oddział działał na terenie nocnych klubów, kabaretów, dancingów i wszelkiego rodzaju lokali rozrywkowych. Właściciele tych lokali musieli mu się grubo opłacać, w przeciwnym bowiem razie członkowie bandy urządzali w lokalu opornego właściciela cały szereg awantur, prowokowali nieustające zajścia i powodowali ciągle konflikty z policją, co po pewnym czasie wystraszało z danego lokalu lepszą publiczność.

Piąty oddział bandy działał tylko w interesach związanych z potajnym handlem narkotykami.

Szósty i ostatni oddział, zwany „racing reekets” pracował na torach wyścigowych i stworzył coś w rodzaju tajnego monopolu w pokątnym totalizatorze. Oddział ten na zamówienie, podejmował się też przeprowadzania rozmaitych kombinacji wyścigowych, będąc w stałym kontakcie z personelem stałym.

W przeciwieństwie do dawnych metod gangsterskich, banda Schulza unikała o ile możności wszelkich gwałtownych występów w stosunku do swych ofiar. Nawet terror stosowała pośrednio, w taki sposób, że udowodnienie jej czegokolwiek przestępczego było prawie niemożliwe.

przez rodziców.

Jednego dnia zauważono, jak duży ślimak wpełzł do gniazda i rozpoczął spożywać głowę jednego z piskląt. Gdy ślimak się oddalił, stwierdzono, że wszystkim pisklątom zeżał on skórę i mięso z głowy, szyi i pleców. A zatem, jest jasnym — ślimak z gatunku limax cinereo-niger (czarny) należy do

niebezpiecznych dla ptaków śpiewających.

Premje za zgodność w małżeństwie.

W niektórych okolicach Anglii istnieje zwyczaj, że w dzień patrona gminy, przed miejscową władzą stają pary małżeńskie danej miejscowości, lecz

Lekarz-Dentysta
Artur BRONIA TOWSKI
przeprowadził się
II Aleja 22, I p. front. Telefon 18-88.

RADJO.

WARSZAWA 1 listopada

9.00 Sygnał czasu i pieśń „Pod Two obronę” — 9.03 Muzyka (płyty) 9.40 Dziennik poranny 9.50 Program na dzień bieżący 10.00 Muzyka religijna (płyty). 10.30 Tr. nabożeństwa w kościele św. Krzyża w Warszawie. 11.57 Sygnał czasu. — 12.00 Hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 12.03 Szkic literacki. 12.15 Poranek muzyczny 13.00 Aud. ze Lwowa. 14.00 „Dyskusja”. 14.20 Koncert (płyty). 15.00 „Zaduszki”, audycja dla wszystkich. 15.45 „O czym mówią na wsi”, pogadanka. 16.00 Pogadanka dla chorych ze Lwowa. 16.15 Koncert ze Lwowa 16.45 „Zaduszki apel” — obrazek słuchowy. dla dzieci. 17.00 Reportaż. 17.15 „Minuta poezji”. — 17.20 Koncert z Poznania. — 17.50 Poradnik sportowy. 18.00 Koncert kameralny z Katowic. 18.30 Pogadanka aktualna. 18.40 Życie kulturalne i artystyczne stolicy. 19.10 Program na dzień następny. 19.20 Koncert reklamowy. 19.35 Wiadom. sportowe — 19.50 Biuro Studiów rozmawia ze słuchaczami P.R. 20.00 Reportaż. 20.40 Płyty. 21.00 Dziennik wieczorny. 21.10 Obrazki z Polski współczesnej. — 21.15 Koncert pośw. twórczości Aleksandra Zaryczyńskiego. 22.20 Muzyka (płyty) nocna. 23.00 Wiadomości meteorol. dla komunik. lotniczej.

Dr. PAWEŁ BRONIA TOWSKI

Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 8 do 12 r. i od 4 do 8 w.
Panie od godz. 12 do 1.
ul. N. P. Marji 21, I piętro, tel. 18-94

Krwawa Czwórka

24

— Musi być zgoda — odpowiedział Maurycy, składając list Michała Bremona i kartkę i chowając je do pugilaresu.

— Zatem przyjmujesz pan tymczasem stanowisko?

— Przyjmuję.

— Dobrze. Jutro ułożymy plan naszego działania...

— Będzie on jaknajprostszy! — zawołał młodzieniec. — Idzie tylko o wynalezienie rodziny Bressolles i Simony.

— Bez wątpienia, ale poszukiwania powinny być otoczone ostrożnością, o których pomówimy jutro. Jak na teraz, mam pana o jedno tylko zapytać.

— I owszem.

— Papiery, które nam pokazywałeś, to tylko kopje...

— Tak.

— Co się stało z oryginałami?

— Mam je i zatrzymam.

— Pan nam nie ufasz... — rzekł Lartigues z uśmiechem.

— Nie znając was, naturalnie nie bardzo wam ufalem. Wydałem się wam, myśl, ażeby mnie sprzątnąć bardzo łatwo mogła wam przyjść do głowy... Oryginały, które pozostały w moim ręku i może oddane w kopercie trzeciej osobie upoważnionej do zrobienia z nich użytku, w razie gdybym się nie ukazał, stanowią moją obronę... Jestem przekonany, że mnie pochwalicie i że na moim miejscu zrobilibyście to samo.

— Słusznie pan przypuszczasz — rzekł mniemany ksiądz. — Ale wspomniane dowody są niebezpieczne.

— Wiem dobrze.

— Nie proponuję panu aby je znisz-

czyć tylko tak samo w swoim jak i w naszym interesie, trzeba by będzie schować do odnalezionego skrytki. Co się zaś tyczy kopji pańskiego pisma, ta już z moich rąk nie wyjdzie.

— To teraz wy mi nie dowierzacie — rzekł Maurycy uśmiechając się z kolei.

— Pan przedsięwziął ostrożności, słusznie więc my przedsięwzięliśmy swoje... Teraz dam panu dobrą radę.

— Jestem gotów ją wysłuchać i według niej postąpić.

— Działaj pan z nami otwarcie... Mogłoby ci się przytrafić nieszczęście gdybyś nas chciał oszukać.

— Groźba ta jest zbyt techniczna. Będę postępował z otwartością. Mój interes mi to nakazuje, ponieważ odtąd mieć będę udział w każdym niebezpieczeństwie, mogącym zagrażać stowarzyszeniu. A przystępując do rzeczy, czy nie botcie się, aby dwa trupy zostały poznane w Mordzie, dokąd je z pewnością zaniesiono?

— Prawie się nie obawiamy tego...

— odparł Verdier. — Aby to mogło nastąpić trzeba by nieprawdopodobnego wypadku. Jenny Staal była w Paryżu dopiero od dwóch tygodni i wychodząc, zawsze twarz zakrywała gęstą zastoną. Mieszkała ze mną i można sądzić, że odjechała, Co się tyczy Jonathana Wilda, ten wyjechał z Paryża przed dwudziestu laty.

— Zgoda, ale Jenny i Jonathan byli gdzieś znani i znaki na ich bieliźnie mogą być punktem wyjścia dla śledztwa.

— Mohłoby to być w istocie, gdybyśmy nie byli ostrożni sami dla siebie i abyśmy nie wymagali od tych, co nam służą, nosili bieliznę bezznakową albo ze znakiem fantazyjnym, mogącym dać tylko mylne wskazówki zdolne do zbicia z tropu poszukiwaczy. Zatrzymaj

pan to co mówię na własną korzyść.

— Uczynię to i w każdej rzeczy iść będę za waszemi radami.

— To będzie roztropne. Jak się pan nazywasz?

— Maurycy.

— To imię chrześne. A nazwisko?

— Ja swego rzeczywistego nazwiska nie znam. Powiedziałem wam, że urodzenie moje otoczone jest tajemnicą, ale aby nie wyglądać jak podrzutek, przybrałem nazwisko Vasseur.

— Masz pan lat dwadzieścia cztery?

— Prawie.

— Mieszkaś pan?

— Przy ulicy Navarin pod numerem dziewięćdziesiątym...

Lartigues zapisał adres w swojej książeczce.

— Jutro rano odbierzesz pan bilecik — rzekł — wyznaczający ci schadzki.

— W jakim miejscu?

— Jeszcze nie wiem.

— Czemu nie tutaj?

— Jeszcze dziś opuszczam ten hotel.

Jest to niezbędny środek ostrożności i nie wiem gdzie zamieszkać.

— Czy potrzeba panu pieniędzy? — zapytał Verdier.

— Tak, gdyż jestem ubogi i oddałem wam sto tysięcy franków.

Mniemany ksiądz rozwinął paczkę biletów bankowych.

Podał z nich dwadzieścia pięć Maurycemu.

— Ot z czem będzie można czekać cierpliwie — rzekł. — Unikaj pan gry, zbyt technicznych wypadków, zbyt głośnych zabaw, jednym słowem wszystkiego, co mogło ściągnąć na pana uwagę policji, a nawet zadziwić osoby znające twoje przyzwyczajenia... Czy ci wystarczą te dwadzieścia pięć tysięcy franków?

— Wystarczą tymczasowo. Czy chcecie, abym dziś jeszcze zaczął poszukiwania rodziny Bressolles?

— Nie potrzeba.

— Mamże pozostawać bezczynnym?

— Nie. Sledź pan co robi sąd i policja, które zostały zapewne przewrócone do góry nogami wskutek podwójnego morderstwa. Może się przyda wiedzieć co się dzieje, obserwuj więc, ale ostrożnie.

— Bądź pan spokojny.

— Jak na teraz, to już nie ma mi sobie do powiedzenia. Rozejdźmy się do jutra.

Dwaj członkowie stowarzyszenia Pięciu uściskali rękę Maurycemu z pozorem najszczerzej serdeczności i młodzieniec wyszedł triumfujący i wesoły z mieszkania pod numerem siedem nastym.

— No — szeptał schodząc ze schodów hotelu Niderlandzkiego — otóż dostałem się w swoją sferę. Trzymam nogę w strzemienu, a rumak jest dobry! zjadę daleko!

Po rozmowie, która trwała blisko godzinę i w której powzięto ważne przedsięwzięcia, Verdier rozstał się z Lartiguesem.

Ten natychmiast zszedł do kantoru hotelowego, zapłacił swój rachunek, posłał po powóz, kazał nań włożyć swój bagaż i kazał się zawieźć na dworzec Lyonński, gdzie złożył swoje rzeczy w składzie.

To uszylnwszy, lekkim krokiem udał się na plac Bastylji i wsiadł do omnibusu, jadącego do kościoła św. Magdaleny.

Wysiadł na bulwarze Temple, na przeciw passażu Vendome, który przeszedł udając się na ulicę Beranger.

Skreślił na lewo i wszedł do domu, w którym mieszkał Verdier.

— Pan Martin? — zapytał odwier-

nego, który odpowiedział:

d. c. n.